

ДЛЯ ТЕХ, КТО НЕ ЧИТАЕТ ПО-БЕЛОРУССКИ

Мы уже сообщали о присвоении Брестской крепости звания «Крепость-Герой» с вручением ей ордена Ленина и медали «Золотая Звезда». Накануне 48-й годовщины Велико-го Октября в пограничном Бресте состоялось вручение Крепости-Герою высокой правительственной награды. О торжествах, на которых присутствовали участники обороны крепости, трудящиеся города, партийные и государственные деятели Советского Союза и БССР, гости из братских республик, рассказывается в статье «КРЕПАСЦЬ ГЕРОЙ ПРЫМАЕ «ЗАЛАТУЮ ЗОРКУ» [2—3 стр.]».

Торжественно отметила светлый праздник Великого Октября Советская страна. В столице нашей Родины состоялся парад войск Московского гарнизона. По Красной площади в четком строю проходят колонны слушателей военных академий и курсантов военных училищ, батальоны офицеров, войсковые части, оснащенные различными видами современной боевой техники, ракетные подразделения. После парада начинается демонстрация трудящихся. Длинным флагом цвела в этот день вся Советская земля. В праздничных колоннах прошли по улицам родных городов и трудящиеся Белорусской республики. Фоторепортаж о праздновании 7-го ноября — «КРАИНА САВЕТАУ СВЯТКУЕ ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ» — помещен на 2—3 стр.

Репортаж из правления колхоза имени Ленина Вилейского района называется «ЛІЧБЫ ВОСЕНІ» [4 стр.]. 400 тысяч рублей дохода за год — таковы цифры осени в этой артели. Богатые урожан собирают колхозники на торфяниках, хорошо развито здесь и животноводство. В хозяйстве артели — 12 тракторов, 9 автомашин, много различной сельскохозяйственной техники. Когда-то из Станьков, Млечек, Панкрат и Юшковки (деревень, что входят сейчас в колхоз имени Ленина) уезжали на заработки за океан бедняки. Советская власть принесла в эти края свободу и зажиточную жизнь.

На 4 стр. мы печатаем письмо А. Буты из Англии «ТАК НАС ПРЫМАЛА МАЦІ-БЕЛАРУСЬ». 23 года не был наш земляк в родных местах. Его радости не было границ, когда он увидел свою деревню.

«В нашем городе почти нет выходцев из России», — пишет Марья Б. из Франции, — но я не сижу сложа руки. Я люблю Родину и хочу приносить ей пользу. И я стала членом отделения Общества «Франция — СССР». Это и другие письма послужили поводом для продолжения разговора с читателями о методах и формах патристической деятельности наших земляков за рубежом. Во многих странах созданы союзы, клубы, патристические группы, которые ведут большую и важную работу. Например, соотечественники из ФРГ организовали кассу взаимопомощи. Эти деньги используются для оказания помощи при поездке на Родину, а также на культурно-массовые мероприятия [«ТРЭБА ТОЛЬКІ ПАДУМАЦЬ...» 5 стр.]».

Старейшему белорусскому лексикологу и ученому Михаилу Александровичу Громько исполнилось 80 лет. Родился он в деревне Черное бывшего Речицкого уезда в семье безземельного крестьянина. М. Громько — автор пьес «Зимрок из Великой Буди», «Околотеррасы», «Над Неманом», «Скворинин сын из Полоцка» и других произведений. Наряду с литературной деятельностью Михаил Александрович вел большую педагогическую и научную работу. В частности, он занимался поисками нефти в Речицком районе [«ЖЫЦЦЕ ДЗЕЛЯ НАРОДА», 6 стр.]».

Па перакінутым праз раку месце часта праходзяць пазды. З Савецкага Саюза пазды ідуць у Народную Польшу і Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, часта яны прыходзяць і адтуль на чыгуначную станцыю Брэст. У паздаках перавозяцца народнагаспадарчыя грузы, едуць з адной краіны ў другую турыстычныя групы і дэлегацыі. Граница на Бугу — аскравы доказ міралюбства і

добрасуседства Савецкага Саюза з народамі іншых краін. Але народы свету ніколі не забудуць таго жудаснага завава, якое ўзнялося над Бугам у чэрвеньскія дні тысяча дзевяцісот сорак першага. Фашысцкія вылодкі абрушылі на Брэст і яго цытадэль шквал агню і металу. Савецкія воіны, якія ўваходзілі ў гарнізон Брэсцкай крэпасці, мужна ўступілі ў бой з прышлыльцамі. Як магутная скала ў разбушаваным акіяне ваіны, стаяла крэпасць над Бугам.

З тых часоў прайшло амаль чвэрць стагоддзя. Але людзі не забылі мужнасці і адвагі абаронцаў крэпасці. Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР прысвоіў Брэсцкай крэпасці ганаровае званне «Крэпасць-Герой» з уручэннем ёй ордэна Леніна і медалі «Залатая Зорка».

Напярэдадні 48-й гадавіны Вялікага Кастрычніка адбылося ўручэнне Крэпасці-Герою вышэйшай урадавай узнагароды.

КРАИНА САВЕТАУ СВЯТКУЕ ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ

Ваенная тэхніка на Краснай плошчы ў Маскве.

Святковая дэманстрацыя ў Магілёве.

... Брэсце.

... Гродна.

Па Цэнтральнай плошчы беларускай сталіцы праходзяць у маршы войскі часткі.

Чырвонымі сцягамі былі расквечаны 7-га лістапада вуліцы Мінска.

КРЕПАСЦЬ-ГЕРОЙ ПРЫМАЕ «ЗАЛАТУЮ ЗОРКУ»

ВАСЕНЬ у залатое пакрыта аранула бярозы, ахутала задуманнем вербы. Нібы вартавы спакоем, выстраіліся дравы на беразе Буга і слухаюць, як коціць ён свае бласконкі хвалі. Тут праходзіць дзяржаўная граница Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Па перакінутым праз раку месце часта праходзяць пазды. З Савецкага Саюза пазды ідуць у Народную Польшу і Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, часта яны прыходзяць і адтуль на чыгуначную станцыю Брэст. У паздаках перавозяцца народнагаспадарчыя грузы, едуць з адной краіны ў другую турыстычныя групы і дэлегацыі. Граница на Бугу — аскравы доказ міралюбства і

добрасуседства Савецкага Саюза з народамі іншых краін. Але народы свету ніколі не забудуць таго жудаснага завава, якое ўзнялося над Бугам у чэрвеньскія дні тысяча дзевяцісот сорак першага. Фашысцкія вылодкі абрушылі на Брэст і яго цытадэль шквал агню і металу. Савецкія воіны, якія ўваходзілі ў гарнізон Брэсцкай крэпасці, мужна ўступілі ў бой з прышлыльцамі. Як магутная скала ў разбушаваным акіяне ваіны, стаяла крэпасць над Бугам.

З тых часоў прайшло амаль чвэрць стагоддзя. Але людзі не забылі мужнасці і адвагі абаронцаў крэпасці. Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР прысвоіў Брэсцкай крэпасці ганаровае званне «Крэпасць-Герой» з уручэннем ёй ордэна Леніна і медалі «Залатая Зорка».

Напярэдадні 48-й гадавіны Вялікага Кастрычніка адбылося ўручэнне Крэпасці-Герою вышэйшай урадавай узнагароды.

... Брэсце.

... Гродна.

Па Цэнтральнай плошчы беларускай сталіцы праходзяць у маршы войскі часткі.

Чырвонымі сцягамі былі расквечаны 7-га лістапада вуліцы Мінска.

КРЕПАСЦЬ-ГЕРОЙ ПРЫМАЕ «ЗАЛАТУЮ ЗОРКУ»

ВАСЕНЬ у залатое пакрыта аранула бярозы, ахутала задуманнем вербы. Нібы вартавы спакоем, выстраіліся дравы на беразе Буга і слухаюць, як коціць ён свае бласконкі хвалі. Тут праходзіць дзяржаўная граница Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Па перакінутым праз раку месце часта праходзяць пазды. З Савецкага Саюза пазды ідуць у Народную Польшу і Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, часта яны прыходзяць і адтуль на чыгуначную станцыю Брэст. У паздаках перавозяцца народнагаспадарчыя грузы, едуць з адной краіны ў другую турыстычныя групы і дэлегацыі. Граница на Бугу — аскравы доказ міралюбства і

добрасуседства Савецкага Саюза з народамі іншых краін. Але народы свету ніколі не забудуць таго жудаснага завава, якое ўзнялося над Бугам у чэрвеньскія дні тысяча дзевяцісот сорак першага. Фашысцкія вылодкі абрушылі на Брэст і яго цытадэль шквал агню і металу. Савецкія воіны, якія ўваходзілі ў гарнізон Брэсцкай крэпасці, мужна ўступілі ў бой з прышлыльцамі. Як магутная скала ў разбушаваным акіяне ваіны, стаяла крэпасць над Бугам.

З тых часоў прайшло амаль чвэрць стагоддзя. Але людзі не забылі мужнасці і адвагі абаронцаў крэпасці. Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР прысвоіў Брэсцкай крэпасці ганаровае званне «Крэпасць-Герой» з уручэннем ёй ордэна Леніна і медалі «Залатая Зорка».

Напярэдадні 48-й гадавіны Вялікага Кастрычніка адбылося ўручэнне Крэпасці-Герою вышэйшай урадавай узнагароды.

ДЗЕНЬ НАРАДЖЭННЯ

Святковая дэманстрацыя ў Магілёве.

... Брэсце.

... Гродна.

Па Цэнтральнай плошчы беларускай сталіцы праходзяць у маршы войскі часткі.

Чырвонымі сцягамі былі расквечаны 7-га лістапада вуліцы Мінска.

КРЕПАСЦЬ-ГЕРОЙ ПРЫМАЕ «ЗАЛАТУЮ ЗОРКУ»

ВАСЕНЬ у залатое пакрыта аранула бярозы, ахутала задуманнем вербы. Нібы вартавы спакоем, выстраіліся дравы на беразе Буга і слухаюць, як коціць ён свае бласконкі хвалі. Тут праходзіць дзяржаўная граница Саюза Савецкіх Сацыялістычных Рэспублік.

Па перакінутым праз раку месце часта праходзяць пазды. З Савецкага Саюза пазды ідуць у Народную Польшу і Германскую Дэмакратычную Рэспубліку, часта яны прыходзяць і адтуль на чыгуначную станцыю Брэст. У паздаках перавозяцца народнагаспадарчыя грузы, едуць з адной краіны ў другую турыстычныя групы і дэлегацыі. Граница на Бугу — аскравы доказ міралюбства і

добрасуседства Савецкага Саюза з народамі іншых краін. Але народы свету ніколі не забудуць таго жудаснага завава, якое ўзнялося над Бугам у чэрвеньскія дні тысяча дзевяцісот сорак першага. Фашысцкія вылодкі абрушылі на Брэст і яго цытадэль шквал агню і металу. Савецкія воіны, якія ўваходзілі ў гарнізон Брэсцкай крэпасці, мужна ўступілі ў бой з прышлыльцамі. Як магутная скала ў разбушаваным акіяне ваіны, стаяла крэпасць над Бугам.

З тых часоў прайшло амаль чвэрць стагоддзя. Але людзі не забылі мужнасці і адвагі абаронцаў крэпасці. Прэзідыум Вярхоўнага Савета СССР прысвоіў Брэсцкай крэпасці ганаровае званне «Крэпасць-Герой» з уручэннем ёй ордэна Леніна і медалі «Залатая Зорка».

Напярэдадні 48-й гадавіны Вялікага Кастрычніка адбылося ўручэнне Крэпасці-Герою вышэйшай урадавай узнагароды.

ПАДЗЕЙ • ЛЮДЗІ • ФАКТЫ

ГРОДНА
Уступіла ў строй тэлевізійная рэтрансляцыйная станцыя ў Гродзенскай вобласці. Яна ў некалькі разоў больш магутная за Мінскі тэлецэнтр. Гэта станцыя ўключана ў сістэму Цэнтральнага тэлебачання і Інтэрбачання. Перадачы можна будзе глядзець з Мінска, Масквы, з краін народнай дэмакратыі.

КЛІМАВІЧЫ
У саўгасе «Трасціно» пабудавана новая сярэдняя школа. Тут выдкія класы з паравым ацяпленнем, бібліятэка, кабінеты і лабараторыі, вучэбныя майстэрні, радыёвузел. Абсталяван стадыён з футбольным полем, валебольная і баскетбольная пляцоўкі.

НАСВІЖ
«Гэтага забыць нельга» — дзесяць лекцый на такую тэму прачытала ў Нясвіжскім раёне былая вязьніца канцлагера Асвенцім, аўтар кнігі «900 дзён у фашысцкіх засценках» Надзежда Цвяткова. Пасля кожнай лекцыі дэманстраваліся дакументальныя фільмы «Асвенцім».

БРАСЛАУ
Дзяржаўны мастацкі музей БССР наладзіў у клубе нагаса «Маяк» выстаўку карцін на тэму «Поліцкі Нафтаўд у творах беларускіх мастакоў». На ёй палотны народнага мастага БССР Я. Заіцава, вясёліх мастакоў А. Каржанюскага, І. Стасевіча і іншых. Выстаўку наведваюць шмат людзей.

КІРАЎСК
Штогод паліпшаецца матэрыяльная база клубаў, дамоў культуры і бібліятэк раёна. Для Любоніцкага палата культуры, напрыклад, куплена плініна «Беларусь». Шмат якія іншыя ачагі культуры набылі розныя музычныя інструменты. Для бібліятэк закуплена сучасная мэбля.

БАРЫСАУ
Тут адкрыўся філіял Мінскага політэхнікума. Набор студэнтаў праводзіўся на тры аддзяленні. Маладыя рабочыя прадпрыемстваў горада змогуць вучыцца без адрыву ад вытворчасці.

МАГІЛЕУ
У вёсцы Сялец з'явіліся новыя каменныя катэджы — дамы механізатараў. Яны пабудаваны па тыповых праектах на сродкі калгаса імя Дзяржынскага.

Пунсовымі сцягамі цвіла 7-га лістапада ўся Савецкая зямля — ад тундры да зааіска Сахаліна. У святонных калонах прайшлі па вуліцах родных гарадоў і працоўных Беларускай рэспублікі. На чале мінскіх дэманстрантаў — машынабудульнікі і станкабудульнікі — перадавы атрад працоўных Беларусі, горадасць рэспублікі.

Вельмі значна, што прафесіі машынабудульніка і станкабудульніка з'явіліся ў Мінску толькі пасля Вялікай Кастрычніцкай сацыялістычнай рэвалюцыі, а большасць такіх прадпрыемстваў створана толькі пасля Вялікай Айчыннай ваіны. У пасляваенныя гады былі пабудаваны аўтамабільны, трактарны, мотавеласіпедны, падшыпніковы і іншыя заводы, якія маюць усесаюзнае значэнне. Тэхніка камунізму выпускае цалер завод аўтаматычных ліній і аэргатных станкоў, пабудаваны ў апошнія дзесяцігоддзі.

Майстэрства мінскіх машынабудульнікаў і станкабудульнікаў атрымавае высокую ацэнку не толькі ў нашай краіне, але і за рубжом. Станкі з маркай заводу імя Кастрычніцкай рэвалюцыі купляюць Англія, ФРГ, Італія, Аўстрыя. Трактары і аўтамабілі, зробленыя ў Мінску, можна сустрэць у самых розных краінах зямнога шара.

Ідуць вучоныя і артысты, студэнты і школьнікі. І кожны, хто прысутнічаў на дэманстрацыях, бачыў лес сцягоў на экранх тэлевізараў, слухаў рэпартаж па радыё, мог усім сэрцам адчуць прыгажосць і веліч свята.

Ля Усходняга форта крэпасці.

Першы намеснік Старшыні Савета Міністраў СССР Кірыл Мазураў прымацоўвае да сцяга Брэсцкай Крэпасці-Герою ордэн Леніна і медаль «Залатая Зорка».

НА БЕРЕГАХ НЕВЫ

Молодые белорусы на ленинградской фабрике «Красное знамя»

Недавно я побывал в Белоруссии на приеме у Председателя Президиума Верховного Совета БССР Героя Советского Союза В. Козлова. Остановившись во время беседы на дружеских связях республики с Ленинградом, Василий Иванович сказал:

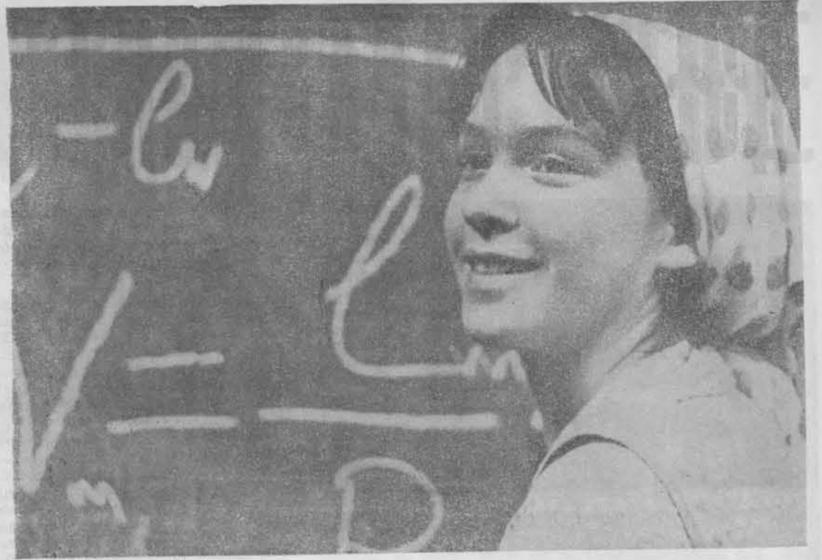
сравнить со штабом. Сюда непрерывно заходят начальники цехов и участков, мастера, хозяйственники — все те, кто призван заботиться об учебе и быте 311 молодых жителей легендарного города на Буге.

Их учеба в нашем городе продлится около двух лет. За это время юноши и девушки приобретут специальности помощников мастеров, наладчиков-ремонтников, вязальщиц, кеттельщиц. С ними занимаются специалисты-трикотажники.

Вот и сегодня в одном из кабинетов идет учеба. Инженер Вера Калининна рассказывает группе будущих вязальщиц о свойствах волокон. Опытная трикотажница, которая без отрыва от производства окончила текстильный институт, Вера Ивановна подробно разъясняет девушкам теоретические вопросы. По всему видно, что ее слушательницы довольны уроком.

А вот группа девчат окружила мастера Александра Широкую, которая подводит итоги за день.

— Сегодня выполнили норму

Алла Власова, Люба Рудчик, Оля Хахунова, Галя Бончковская, Люда Мосеева, Рая Семеновна и Оля Суходольская, — объявляет мастер.

Девушки поздравляют подруг, фамилии которых называют Александр Андреевна, чуткая и заботливая сестра Шура. Когда молодежь расходится, Широкова говорит:

— Замечательные девчата! Ведь только подумайте. Всего три недели, как у автоматов стоит, а норму уже выполняют. И это в чужом городе.

— Нет, Александра Андреевна, — вступает в разговор будущей помощник мастера Владимир Мурашкин, — никто из нас Ленинград чужим не счита

ет. Мы чувствуем себя здесь, как дома.

Эти слова подтверждает вязальщица Алина Ковалевская. Когда она приехала в Ленинград, ее поселили у себя работница фабрики Антонина Виноградова. Между ними завязалась большая дружба. И это не единственный случай. Десятки юношей и девушек из Бреста живут сейчас в семьях ленинградских трикотажников, у их родственников и знакомых. Устроившись, многие поступили в вечерние институты и школы, посещают кружки художественной самостоятельности.

В выходные дни ребятам в Бреста можно встретиться в

Пушкине и Петродворце, в музеях Ленинграда.

— Я был в музее Великой Октябрьской революции, — говорит будущий помощник мастера Вячеслав Микунинский, — немало видел там материалов о совместной борьбе питерских и белорусских рабочих за Советскую власть. А разве нам не хочется быть достойными своих отцов и дедов, сражавшихся на баррикадах, штурмовавших Зимний!

Очень верно сказал Вячеслав. Живет, крепнет рабочая дружба!

П. ПИРОГОВ.

г. Ленинград. НА СНИМКЕ: брестчанка Рая Семеновна на теоретических занятиях.

ТРЭБА ТОЛЬКІ ПАДУМАЦЬ...

Па-рознаму склаўся лёс у нашых суайчыннікаў на чужыне. Большасць давялося перанесці нямаля цяжкіх перыядаў, але нават тых, у каго жыццё налажылася, наведвае зямля ўсім эмігрантам пацудоў суму па Радзіму.

Асабліва адольвае настальгія чалавека, калі ён жыве адзінка, адгародзіўшыся ад свету чатырма сценамі сваёй кватэры. І значна лягчэй зямлякам, арганізаваным у саюзы, клубы, патрыятычныя групы, мэтай якіх з'яўляецца падтрыманне культурных сувязей з Айчынай.

Частая гасці такіх арганізацый—савецкія артысты, маракі, вучоныя, прадстаўнікі нашай грамадскасці. Тут адбываюцца хваляючыя сустрэчы, якія надаюць саргавоць сэрцы людзей, што апынуліся далёка ад роднага краю.

Каму не хочацца наведаць Радзіму? Але не ў кожнага ёсць грошы на такую паездку. І вось суайчыннікі ў Заходняй Германіі стварылі касу ўзаемадапамогі. Кожны на добраахвотных пачатках уносіць у яе па 3—5 марак у месяц. З гэтых грошай выдаецца дапамога пры паездцы на Радзіму, а частка іх выдаткоўваецца на культурна-асветныя мерапрыемствы. Напрыклад, на гэтыя грошы зямлякі наймалі аўтобус і адвозілі ў Берлін сваіх дзяцей, якія ехалі адпачываць у Артэк, папоўнілі бібліятэку новымі рускімі, украінскімі і беларускімі кнігамі. Імі

карыстаюцца многія суайчыннікі з розных гарадоў Заходняй Германіі. Есць у нашых зямлякоў грамадскасці з савецкай музыкой. Яны запісваюць песні на магнітафоннае стужкі і адсылаюць у іншыя гарады.

Ну, а што рабіць, калі ў той ці іншай краіне мала нашых зямлякоў, няма ніякіх патрыятычных арганізацый, груп, клубу?

На гэтыя пытанні дае адказ пісьмо Марыі Б. з Францыі:

«У нашым горадзе, — піша яна, — амаль няма выхадцаў з Расіі, але я не сяджу склаўшы рукі. Я люблю Радзіму і хачу прынесці ёй карысць. І я стала членам аддзялення Таварыства «Францыя—СССР».

А вось яшчэ адно цікавае пісьмо.

«Я жыву ў французскім мястэчку далёка ад вялікіх гарадоў,—аведамляе зямляк Міхась Ракіцікі.— Нядуля тут паслядзіць яшчэ два эмігранты. Адзін, дарэчы, беларус. Неняк я разгаварыўся з ім і паікавіўся, з ікой ён мясцовасці, ці ёсць у яго бацька, маці.

— Да вайны былі, а цяпер не ведаю,—адказваў ён.

— Што, немцы расстрэлялі?

— Не ведаю,—зноў пачаў ў яго адказ.

Нарэшце, высветлілася, што ён не пісаў пісем дадому, баючыся пашкодзіць сваякам. Колькі я яго не

пераконаў, усё дарэмна. Так і не згадзіўся падаць старым вестку аб сабе. І вось аднойчы ў газеце «Голас Радзімы» я прачытаў пошук Жонка і дзеці шукалі майго знаёмага. Захапіў я газету — і да яго. Прачытаў ён раз, прачытаў другі, схвапіўся за галаву, заплакаў. Непрыемна глядзець, калі мужчына плача, я моўчкі падняўся і пайшоў да дзвярэй. Толькі было ўзяўся за ручку, як пачуў:

— Варніся, Міхась, так гэта не абыйдзецца... Сёння ў мяне найвялікшае свята за ўсе дваццаць год жыцця на чужыне. Сядзі, адначым яго, а затым напішам жонцы і бацькам пісьмы.

Напісалі мы пісьмы, а хутка ён атрымаў і адказы на іх. Нібы падмянілі чалавека, стаў вясёлы, адным словам, быццам другі раз нарадзіўся. А зараз збіраецца наведаць родных. Так што, калі зойдзе да вас у рэдакцыю Мікола П., то ведайце, што гэта сталі чытаць вашы газеты, добры ваш сябра».

Есць шмат форм і метадаў, якія могуць выкарыстаць нашы суайчыннікі ў сваёй патрыятычнай дзейнасці. Як зямлякі з Францыі, Канады, Злучаных Штатаў Амерыкі, арганізавалі грамадскія бібліятэкі, праводзілі сумесныя прагледы і амерканавыя кінафільмы, разам адзначаць свае свята і г. д. Усё гэта дасць плённыя вынікі, новых сяброў, радасць сустрэч.

Г. БЯЛЬКЕВІЧ.

НАШЫ ГОСЦІ

Ну, што яшчэ я магу расказаць аб сваіх гасцях! Спалбалася ім у нас. Частавалі і прымалі мы іх ад шчырага сэрца. Здаецца мне, бачылі, што жыццём мы нядрэнна. «Я так рада, што пабывала дома. Убачылася з сястрой, з пляменнікамі. Адчуваю сябе шчаслівай ад таго, што ёсць у мяне такая Радзіма, — казала на развітанне Оля.—Я абавязкова прыеду яшчэ сюды. Паеду да сястры ў Глуск. Хачу жыць пажаць, у родных краях, грыбоў і ягад пазібраць, падыхаць паветрам родных паляў».

Мне вельмі прыемна было чуць гэты расказ. Восі і яшчэ двое гасцей за акіяны праўду аб Савецкім Саюзе. Напэўна, яшчэ не адзін раз прыедуць яны да нас. Мы рады такім гасцям.

Д. ЧАРКАСАВА.

...ИЗ АРГЕНТИНЫ

Марія Лабурь і Арнады Шостак у памятнак войнам і партызанам у Мінске. Фото П. Чижевича.

Недавно в Белоруссии гостили делегаты Центрального правления и редакции газеты «Родной голос» из Буэнос-Айреса Мария Лабурь и Аркадий Шостак. За время пребывания на нашей земле Аркадий снял любительский кинофильм, который он собирается показать соотечественникам в Аргентине, Мария Игнатьевна сделала много записей.

— Это для нашей газеты и ее читателей, — сказала она. — Нужно, чтобы они больше знали о своей Родине.

А вот письмо, которое Мария Игнатьевна оставила для газеты «Голас Радзімы».

«Коротким было мое знакомство со столицей Белоруссии Минском, я пробыла здесь всего три дня. Но на основе того, что я видела, хочу сказать: город очень красив!

Глядя на этот город, возрожденный из пепла, глядя на приветливых, хорошо одетых минчан, не верится, что здесь происходили кровавые бои, что около двух миллионов белорусов уничтожены руками гитлеровцев.

Мы побывали в музее истории Великой Отечественной войны, видели документы, рассказывающие о страшных злодеяниях нацистов. Видели мы также свидетельства Родины на фронтах, в подполье, в партизанах. Именами многих героев названы улицы городов Белоруссии. Хранится в музее первый подпольный номер газеты «Звезда», которая призывала людей к борьбе с оккупантами. Здесь же хранится план гитлеровцев, по которому должны были быть уничтожены 7 миллионов белорусов.

Хочется поблагодарить белорусское товарищество по культурным связям с соотечественниками за рубежом, которое предоставило мне возможность побывать у моей матери. Я жила в этой деревне при панской Польше. Перемены здесь произошли огромные как в экономике, так и в быту. Мне рассказывали колхозники, как усаивают их дети, какие у них планы на будущее. Желая своим землякам на Родине еще больших успехов в строительстве новой жизни».

НАШЫ ГОСЦІ

...3 ЗША

Гэта было не так даўно. Супрацоўніца газеты «Голас Радзімы» запрасіла да сябе на сустрэчу рабочыя Мінскага шэрыкападышніковага завода. Пасля расказу аб жыцці зямлякоў-эмігрантаў, аб высякароднай місіі нашай газеты, якая нясе гэтым людзям слова праўды, падтрымлівае іх у цяжкую хвіліну, да нас падышоў адзін рабочы.

— Праўду кажаце, многа людзей прыязджае да нас у Беларусь. Нядаўна і я пазнаёміўся з гасцямі з-за мяжы. У нашым доме яны былі, у Крывялеў. Сваякі з Амерыкі. Прыемныя людзі, ветлівыя такія, асабліва жонка. Сустрэнемся — абавязкова спыніцца, спытае пра справы, пра здароўе. Часта расказвала пра тое, як ёй і мужу спадабаўся Мінск, яго жыццё. Развіталіся з імі сваякамі. Я разумю, што вам было б цікава пагутарыць з імі. Але яны паехалі ўжо дамоў. Вы можаце сустрэцца з іх сваякамі.

Па заданню рэдакцыі я паехала ў раён шэрыкападышніковага завода, адшукала вуліцу Філатова, дом 3-а, пазваніла ў трынаццатую кватэру. Дзверы адчыніла ветлівая жанчына.

— Так, так. Былі ў нас летам сваякі з Амерыкі. Цётка мая з мужам прыязджала, — сказала Валяціна Крывель. — Ды вы заходзьце, заходзьце, у мяне ёсць што расказаць вам.

Перш за ўсё гаспадыня паказала мне фатаграфію («Каб ведалі, пра каго будз расказаць»).

— Гэта цётка Оля, яе муж і дзеці — Коля, Ваня, Ніна Валя.

У жанчыны на фатаграфіі — малады, адкрыты твар. Усмешка робіць яго яшчэ больш прывабным.

— За мяжу Вольгу вывезлі фашысты ў 1943 годзе, — працягвае свой расказ гаспадыня. — Везлі праз Мінск, і Вольга бачыла разбураны, зруйнаваны горад. Такім і застаўся ён у яе памяці. Забываючы наперад, скажу, што радалася мая цётка, як малое дзіця, калі убачыла сённяшні Мінск. «Ну, і малайцы, мае землякі», — усё паўтарае яна.

...Пасля вайны Вольга аказалася ў амерыканскай зоне акупацыі. У гэты час яна пазнаёмілася са сваім будучым мужам. Ён рускі. Яго бацькі эмігрыравалі ў Злучаныя Штаты Амерыкі яшчэ да рэвалюцыі, і іх сын у час другой сусветнай вайны быў салдатам амерыканскай арміі. З ім Вольга паехала ў Амерыку, дзе жыў ужо дваццаць год. Сёлета ў складзе групы амерыканскіх турыстаў Вольга з мужам прыехала ў Савецкі Саюз.

Ці трэба гаварыць аб тым, што тут для маіх сваякоў было многа нечаканага, а часам і незразумелага. Гаварылі ж ім у ЗША перад ад'ездам, што нічога не ўдасца пабачыць на Радзіме, ды і назад наўрад ці вернуцца.

І, каб пераканаць малавераў-знаёмых у Амерыцы, пасылала Вольга з Масквы, Ленінграда, Мінска паштоўкі: «Наша ведоўка, дзе мы пабывалі». У Ленінградзе яна сустрэлася з жанчынай, якая калісьці разам з ёй была ў Германіі, а потым у Амерыцы. Некалькі год назад яна вярнулася на Радзіму, атрымала кватэру, пенсію.

Мая цётка добра гаворыць па-беларуску, памтае і спяванне Беларускай песні. А вось муж яе не верыў нават у імя сваё Беларускае.

— Якая ты беларуска? Руская ты, — гаворыў ён жонцы. Але тут прышліўся яму пераканацца ў тым, што ёсць, аказваецца, такая рэспубліка, і сталіца Мінск, і беларусы.

ПІШУЦЬ ЗЕМЛЯКІ.

НАДЫПШЛА доўгачаканая хвіліна. Мы (я, мая дачка Ванда і яе сяброўка Галя) пад'язджаем да Брэста. Хоць мы і мелі асобнае куча і ўсе выходы для адпачывання, але нам у дарозе не спадае. Я нецярпліва чакаю той хвіліны, калі пасля 23-гадовай разлукі зноў прыбуду на родную зямлю. Перад выездам мне многія заварылі, што, калі паеду, назад не вярнуся, мяне арыштуюць, пасадзяць і выведзюць у Сібір. А калі я паеду, што бяру з сабою фатаапарат і кінаапарат, то скажы, што мне, мабчы, жыць надкучыма, і адразу залічылі ў нябожчыкі. І вось, на маё здзіўленне, пры пагранічнай правёрцы ніхто не звярнуў увагі на мае апараты.

Цяжкім затрымаўся ў Брэсце. Мы выйшлі з вагонаў. Не хапае слоў, каб апісаць пацудоўна хваляванні і радасці, калі я ступіў на родную беларускую зямлю...

У Мінск прыехалі раніцай. Не марнуючы часу, пайшлі лавіць беларускія сталіцы, асветленай праменнямі ўзыходзячага сонца. Ішлі мы на вуліцах Мінска, а мне здавалася, што ідзем на велізарным парку—так многа зеляніны і кветкаў усюды. Я бачыў многа гарадоў, але такой прыгажосці і чысціні не сустракаў.

Дастаў я кінаапарат і пачаў рабіць здымкі. Фатаграфавалі ідуць на вуліцы, што і як хачець. Ніхто на мяне не звярнуў увагі і не скажаў, што фатаграфаванне тут забаронена. Чуліся мы зусім вольнымі, ішлі, куды нам хацелася, без ніякага страху, што за намі хтось сочыць.

Пазней, найхвільней таксі, якое вельмі тонка каштавала, мы паехалі да сваіх родных у Слаўна.

Пад'язджаючы да сваёй роднай вёскі Акунінава, я быў здзіўлены. Там, дзе раней былі вузкія палоскі пясчанай зямлі, цяпер расце малады сасновы лес. Пазней я убачыў, што з другога боку вёскі, дзе былі непраходныя балоты, цяпер ураджайнае поле.

Вёска, якая ў вайну была зусім знішчана і ў якой нямецкія фашысты ў адзін дзень расстрэлялі 300 чалавек, аскала наома і яшчэ больш разбуравалася. Маёй радасці не было межэй, як убачыў новую калгасную будынку, вялікую школу, клуб і кіно. Рытуецца там спартыўная пляцоўка і парк. Многа радасці прынесла і тое,

Алесь БУТА.

Англія.

валі дзень і ноч, а праца наша амаль уся прапала.

Мы тут, на чужыне, радуемся дасягненням нашай Радзімы на зямлі і ў космасе і жадаем савецкаму народу і яго сакалад-касманаўтам ішасця, радасці і новых поспехаў.

Анна і Аляксандр ДЗІКІЯ.

Белгія.

Такі помнік ахвярам фашызму стаіць сёння ў Акунінаве.

ЛІЧБЫ ВОСЕНІ

РЭПАРТАЖ З ПРАУЛЕННЯ КАЛГАСА ІМЯ ЛЕНІНА ВІЛЕЙСКАГА РАЁНА

Ураджай? Віктар, колькі нам дае прыбытку кожны гектар пшаніцы ў Баярцы?

Віктар з паперкамі ў руках падыходзіць да стала, вясёла гаворыць:

— Нядрэнна, Аляксандравіч, зусім нядрэнна. Мы с Сабінай падлічвалі...

— Між іншым, гэта ён аб Сабіне Млечка, сваім намесніку гаворыць, — устаўў Шаўкоў. — Цётка яе ў Канадзе... Ну, дык што вы падлічылі?

— Амаць па шэсцьсот рублёў з гектара.

— А лён?

— Тысячу сто!

— Каноплі?

— Дзве з палавінай тысячы рублёў з гектара.

— Добра! Давай далей, няхай ведаюць, што такое калгас...

У шырокай вокны зазірнула яшчэ яркае асенняе сонца, мякка лягло на паперы, спісаных лічбамі, на хоцьныя рукі старшынні. Я ледзь паспяваю слухаць і заносіць у аблокт лічбы, у кожнай з якіх праца людзей, што ўдхнулі новую сілу ў некалі бедную зямлю.

І вось якія яшчэ лічбы з'явіліся ў блакноце.

Узбуднены калгас імя Леніна быў арганізаваны пасля вайны, у цяжкіх для нашай краіны часе. З горкай усмешкай прыгадвае Шаўкоў, як прышоў у калгас і сутыкнуўся з такімі лічбамі: дваццаць тры каровы ды трыццаць свіней на трыста з лішкам двароў, і галоўнае — нейкая абыякавасць да калектыўнай працы. Кожны на старой хутарскай звычцы думаў ад аднаго: як бы назіпаціць найбольш для сваёй гаспадаркі, для сябе. Але ён не крыўдаваў на людзей, ведаючы іх мінулае жыццё, ведаючы, як цяжка было тады ўсім на спустошанай вайной зямлі. І ён, камуніст, настойліва растлумачаў: трэба толькі дружна ўзяцца ўсім за справу і ўсё пойдзе на лад.

І вось лічбы калгаса за гэты год, важкі доказ таму, што можа даць чалавек сумленнага, калектыўнага праца: 400 тысяч рублёў даходу за год.

...Лу па прасёлку ў Язні. Ён мякка збігае да бетоннага «осціка пра асуджаных канал, выгінаючыся, паварочвае да вёскі. Гуляе асенні вечар у толых галінках альпійскага на балюе, апошнім балюе на зямлях калгаса. Вясной і тут загудуць трактары, раскінецца па ўсю шырыню новае поле гарфянінак. А яшчэ праз год запуміць пшаніца, зазелянеюць усходы блакітнавокага льну.

Так нарадзіцца новая лічбы — яшчэ больш вялікая, лічбы шчодрага плёну калектыўнай працы.

В. ХЛІМАНАУ.

ЖЫЦЦЁ ДЗЕЛЯ НАРОДА

© **Ленінградская студыя навукова-дакументальных фільмаў** пачала работу над стварэннем фільма пра юнацтва **Уладзіміра Ільіча Леніна**. Фільм расказа пра сібірскі, казанскі і самарскі перыяды жыцця маладога **Леніна**, пра тое, як ён ступіў на шлях рэвалюцыйнай барацьбы.

© У сувязі з пяцідзесяцігоддзем народнага ўмелца **разбярца на дрэву Івана Казелкі**, які жыве ў **Давыд-Гарадку**, у **Мінску** наладжана персанальная выстаўка яго твораў. Работы **Казелкі** паказваліся на рэспубліканскіх, усесаюзных і міжнародных выстаўках і ўсюды карысталіся залужнай любоўю і ўдзячнасцю глядачоў.

© **Адбылася першая сустрэча беларускіх тэлегледачоў з героямі новай пастаноўкі Мінскай студыі тэлебачання — «Людзі на балоце»** [па аднайменнаму раману **Івана Мележа**]. У тэлеспектаклі прынялі ўдзел вядучыя актёры тэатраў сталіцы.

Міхайла Аляксандравіч Грамыка нарадзіўся 12 студзеня 1885 года ў вёсцы **Чорнае Рэчыцкага павета** на **Гомельшчыне**. Яго бацька быў безземельным селянінам. Працаваў ён спачатку ў вёсцы, а пасля на розных работах у горадзе **Гомелі**. Нарэшце пасля доўгіх бадзянняў удалося ўладкавацца на працу ў якасці аканома ў **фальварку Іванішчавічы** на **Магілёўшчыне**. Хлопчык цяпер атрымаў магчымасць паступіць у **Магілёўскую гімназію**. З пятага класа **Міхайла** ўваходзіць у рэвалюцыйны нелегальны гурток, якім кіравала **магілёўская арганізацыя РСДРП**.

У 1905 годзе **Міхайла Грамыка** паступае ў **Маскоўскі дзяржаўны ўніверсітэт**, на **фізіка-матэматычны факультэт**. Ён прымаў удзел у маніфестацыях у час пахавання **Баумана**, пабываў на барыкадах. Пасля разгрому баявых дружын на **Прэсі** **Міхайла Аляксандравіч** ад'язджае на **Магілёўшчыну** і вядзе тут нелегальную работу. Пасля зноў працягвае вучобу ва ўніверсітэце.

Пасля заканчэння ўніверсітэта, у 1911 годзе, **Грамыка** збіраўся працаваць у **Беларусі** ў якасці настаўніка, але яму ў гэтай пасадзе адмовілі. Тады ён едзе ў **горад Адэсу** і знаходзіць там працу ў камерцыйным вучылішчы, выкладае **геаграфію, фізіку і хімію**. У **Адэсе** **Міхайла Аляксандравіч** пачынае пісаць вершы на роднай **беларускай мове**. У 1920 годзе ў гэтым жа горадзе ён загадвае **школай-інтэрнатам**, у якой вучыліся дзеці **беларусаў-бежанцаў**. Толькі ў 1921 годзе яму ўдалося **вярнуцца на радзіму** і заняцца **творчай, педагагічнай і навуковай працай**. Ён чытаў **курсы лекцый у Беларускім дзяржаўным універсітэце** (з'яўляўся дацэнтам кафедры **геалогіі**), а таксама **выкладаў геалогію ў Мінскім педагагічным тэхнікуме**, плённа працаваў у **Інстытуце беларускай культуры**. **Грамыка** праводзіў **геалагічную работу**—займаўся **пошукамі нафты ў Рэчыцкім раёне**.

З 1930 года вучоны працаваў на **Поўначы** пры **геалагічным**

біюро Іванаўскага Савета народнай гаспадаркі, чытаў **лекцыі ў геалагічным тэхнікуме**, з'яўляўся **дацэнтам пры кафедры сілікатаў Іванаўскага хіміка-тэхналагічнага інстытута**, а пасля **пераехаў у горад Кіраўск** і аж на **дзень Вялікай Айчыннай вайны** **выкладаў геалагічныя дысцыпліны**. Пасля працуе ў **Пермскай вобласці**, ва **Удмурціі**, а з 1948 па 1952 год — зноў у **горадзе Кіраўску**. Толькі на **сямідзесятым годзе свайго жыцця** ідзе на **пенсію**.

Творы **Міхайлы Грамыкі** пачалі друкавацца на **беларускай мове** пасля **Вялікага Кастрычніка**. У газеце **«Вольная Беларусь»** была змешчана яго п'еса **«Змітрок з Высокай Буды»**. У 1927 годзе вышлі зборнікі вершаў **«Плынь»** і **«Дзве паэмы»** («Крылан» і «Леснічанка»). У 1929 годзе была надрукавана

асобнай кнігай п'еса **«Каля тэрасы»** і змешчана ў часопісе **«Польмя»** п'еса **«Віно бушуе»**. П'есы **«Над Нёманам»**, **«Скарынін сын з Полацка»** ставіліся на **працягу некалькіх сезонаў у тэатрах**.

Зараз **Міхайла Аляксандравіч Грамыка** піша **аўтабіяграфічную апавесць «Старонкі сямейнай хронікі»** і працуе над **новымі вершамі**. Днямі **беларускае радыё перадало мільённам слухачоў яго два новыя вершы «Салавей» і «Паяц»**. У дзень 80-годдзя з дня **нараджэння паэта, драматурга і вучонага праўленне Саюза пісьменнікаў БССР** паслала **Міхайлу Грамыку** **вішавальную тэлеграму**. **Віталі і** **вішавалі ў гэты дзень пісьменніка артысты, мастакі і вучоныя**.

Станіслаў ШУШКЕВІЧ.

ТВОРЧЫЯ ПАРТРЭТЫ

ВЫСАКАРОДНЫ НЕСПАКОЙ

Ён толькі знешне спакойны, **Адольф Гугель**. І то—на першы погляд. А пазнаеш яго бліжэй і пераконваешся ў **высакародным неспакоі** мастака.

Гугель ўмела валодае пэндзлем як у пейзажы, так і ў партрэце, як у нацюрморце, так і ў вялікай шматфігурнай кампазіцыі. Ён **бясконца ездзіць па рэспубліцы і піша, піша... І мяняецца бачанне ім свету, творчы почырк**. Бываюць у мастака і памылкі, і няўдачы, але затое, калі ўжо прыходзіць да яго **радасць—дык сапраўдная!**

Вось такой творчай удачай з'яўляецца **карціна «Апасіяната»—Уладзімір Ільіч** **Ленін** **слухае музыку**. Але **неспакой штурхае Гугеля** **пісаць новы варыянт карціны**, каб яшчэ больш **дакладна перадаць рысы правадыра**, яго такі **глыбокі і такі шматгранны ўнутраны свет...**

Лепшай з усіх напісаных работ сам мастак **лічыць карціну «З мінулага»**. Гэта **карціна пра рэвалюцыянерку**, якую **взяўць на катаргу**, пра **тых, хто вязе яе—пра салдата, пра вазніцу...** Тут **лёс трох розных людзей, аб'яднаных агульнай бядой, трагедыя краіны, задушанай царызмам**. І **прамень святла ў змро-**

ку—рэвалюцыянерка! **Прамень святла з бу дучыні...**

Разам з **жонкай і папачнікам у мастацтве Раісай Кудрэвіч Гугелем** **напісана карціна пра Кастуся Каліноўскага**. **Народны герой, рэвалюцыянер-дэмакрат** **паказаны ў час выступлення перад сялянамі**.

У **палотнах Гугеля—усё багацце фарбаў** **Міншчыны: ветраныя дні на Лагойшчыне, маляўнічыя вечары на рацэ Яршўіцы, у ваколіцах Ракава, веснавыя снягі ў Сёмкавым Гарадку**.

Шчодрая палітра жывапісца ўвабрала ў сябе і першую пшчотную веснавую прозелень, і буйства фарбаў беларускай восені, і сонечнасць лета ў нашым краі, і бэзавы каларыт Карпацкіх гор, і гарачыню марыва, у якое пагружаны горы Крыма.

Умельства адкрываць прыгожае побач з намі і захапляе ў яго творчасці ў першую чаргу. Бо іначай **навошта дасканаласць жывапісу, калі яна не абуджае ў душы заповітнае—вечнае здзіўленне перад прыгажосцю свету, у якім мы жывём**.

Ул. БОЙКА.

ЛІСТАПАД...

Фота В. Хвайніцкага.

ТЫ МНЕ ВЯСНОЮ ПРЫСНІЛАСЯ

Словы **М. ШУШКЕВІЧА**

Музыка **І. КУЗНЯЦОВА**

*Летняя ночка купальная,
Яснай растаяла знічкаю,
Падаюць зоры світалыня
У чыстыя воды крынічныя.
Ой ты, дзяўчыначка мілая,
Як жа ты свет упрыгожыла.
Ластайка ты лёгкакрылая,
Светлы мой сон
растрывожыла.
Ты мне вясною прыснілася
Неразгаданымі чарамі,
Сэрца парывіна забілася
Вольнымі крыламі-марамі.
Пэйна, цябе, ненаглядная,
Стрэў я часінаю ўдалаю.
Ты мая доля спагадная,
І не шкадую німаля я.*

РУХАВА З ПАЧУШЦЕМ

Лет - на - я - ноч - ка - ку - паль - на - я - Я - сна - я - рас - та - я - ла -

зніч - ка - ю. Па - да - юць зор - ы - сві - таль - ны - я.

У чыс - ты - я - во - ды кры - ніч - ны - я. Ой ты, дзю - вы - шчы - ка

мі - ла - я, як жа ты свет у - пры - го - жы - ла.

Лас - таў - ка ты лёг - ка - кры - ла - я, свет - лы мой сон рас - тры -

ва - жы - ла. І ма - ла я. Пэй - на, ця - бе, не - на -

гляд - на - я, стрэў я ча - сі - на - ю ў да - ла - ю.

Ты ма - я до - ля спа - га - да - я, і не шка - ду - ю ні ма - ла я.

GREAT INTEREST IN LITERATURE

It was a sight to see how pleased the customer was at the bookshop.

We stopped him on his way out and asked him: «Where did you learn about the publication of **Ways into the Unknown?**»

«In a newspaper», he answered.

Another customer was crestfallen: the book he'd wanted to buy was already sold out.

«How can that be? I read about it only yesterday!»

Well, people who work in bookshops quite frequently witness such hard luck.

The demand for books grows constantly. 200,000 more books

were sold last year than in 1963 in the Minsk Region alone.

The demand for technical literature is especially great. The Minsk «Scientific and Engineering Books» shop alone has over 30,000 regular customers, who order books in advance.

Or take the No. 8 Bookshop which is situated near the brickworks. The shop can store only some 2-3,000 books, but what a crowd of customers are there all the time! Teachers, workers, students, children... And the demand is varied — from first-form children's books to works on engineering, and classics of Russian and Byelorussian literature.

In spring this year the people living at the Tractor Plant settlement received a wonderful present. A large bookshop was opened there. Its opening was attended by many hundreds of the Plant's workers, and Byelorussian poets and writers.

СЛУХАЮЦЬ МАСКОЎСКІЯ ШКОЛЬНІКІ

Маскоўская дзяржаўная філармонія праводзіць для **школьнікаў** **сталіцы** **цыкл абанементаў сімфанічных канцэртаў**. **Нядаўна юныя масквічы, прысутнічаючы на чарговым абанементам канцэрте ў зале імя П. Чайкоўскага, мелі магчымасць пазнаёміцца з «Піанерскай сюітай» Г. Вагнера**. **Твор беларускай музыкі** **выканаў сімфанічны аркестр Дзяржаўнага камітэта Савета Міністраў СССР па кінематаграфіі (дырыжор—заслужаны дзеяч мастацтваў Карэльская АССР С. Трубачоў)**.

В магазине

«ТРОЙКА»

ежегодно с 15 января
по 3 февраля

ПРОВОДИТСЯ

РАСПРОДАЖА

РУССКИХ КНИГ, ГРАММОФОННЫХ ПЛАСТИНОК, ПАРФЮМЕРИИ, ИГРУШЕК, НОВИНОК И ПР.

ПО СНИЖЕННЫМ ЦЕНАМ — СО СКИДКОЙ 25%
С УКАЗАННЫХ ЦЕН В КАТАЛОГАХ

КАТАЛОГИ ВЫСЫЛАЮТСЯ ПО ТРЕБОВАНИЮ

С КАЖДЫМ ЗАКАЗОМ
первым заказчиком будет бесплатно вы-
слана карта СССР.

КАТАЛОГИ СОВЕТСКИХ ГРАММО-
ФОННЫХ ПЛАСТИНОК ВЫСЫЛА-
ЮТСЯ ПО ПЕРВОМУ ТРЕБОВАНИЮ

ДЛЯ ЗАКАЗЧИКОВ ПО ПОЧТЕ:

Вместе с заказом следует прислать деньги почтовым или банковым переводом. При заказе книг просим указывать имена авторов и названия книг, пластинок. К заказам на сумму до 2 долларов необходимо добавлять 50 центов за пересылку и обелуживание.

Troyka Limited

799-A College St.,—Canada, Toronto 4, Ont.

У Магілёўскай вобласці здадзены ў эксплуатацыю новы тэлевізійны рэтранслятар. Яго сталёвая мачта ўзнялася ўверх на 350 метраў. У строй уступіў магутны тэлевізійны перадачык. Цяпер перадачы Магілёўскай тэлестанцыі можна глядзець не толькі ў вобласці, але і ў многіх раёнах Смаленшчыны, Віцебшчыны, Браншчыны.

Фота Н. Жалудовіча.

ЮНКЕР З ФРЭГАТА «А Л Е Г»

Газета «Колокол», якую выдаваў у эміграцыі рускі пісьменнік-рэвалюцыянер Герцэн, ярка і шырока адлюстроўвала жыццё і барацьбу беларускага народа, выкрывала бесчалавечныя адносіны памешчыкаў і купцоў да сялян, злоўжыванні ўлад, узнімала голас пратэсту супраць калачытарскай палітыкі царызму ў Беларусі.

«Колокол», напрыклад, пісаў аб зверскім абыходжанні з сялянамі памешчыка Радзівіла, высмейваў папачыцеля Віленскай вучэбнай акругі барона фон-Врангеля і яго памочніка князя Шырынскага-Шахматава, якія ўсімі сродкамі змянішалі колькасць вучняў у гімназіях і іншых навучальных установах.

Газета распаўсюджвалася сярод чытачоў розным чынам. Часта яе прывозіў у Беларусь сувязны Герцэна Уладзімір Трувелер, папчэнік і верны таварыш рэвалюцыянера. Трувелер быў юнкерам 23-га флотскага экіпажа. На фрэгаце «Алег» ён плаваў у Англію, дзе

знаходзіўся ў эміграцыі Герцэн. Ён збіраўся адкрыць па просьбе Герцэна падпольнае выдавецтва і для гэтай мэты набыў рускі шрыфт. Трувелер некалькі разоў наведваў Магілёў, дзе жыла яго маці. Тут ён сустракаўся з сялянамі, агітаваў іх выступіць супраць памешчыкаў, збіраў матэрыялы для «Колокола», затым тайна перавозіў іх у Лондан. Аднойчы ён прывёз з сабой на Магілёўшчыну некалькі нумараў «Колокола». У адным з іх (№ 52 за 1859 год) была змешчана записка, у якой выкрываліся зверскія здзекі памешчыка з мясцовых сялян: «Ці праўда, што старшыня палаты ў Магілёве п. Стахоўскі надзяваў прыгонным жанчынам сваім наморднікі, калі яны збіралі садавіну ці гародніну з мэтай разважнага папярэджання спакусы да гароку ці морквы? Гэта было не ў 1657, а ў 1857 годзе. Кажуць, быццам праводзіцца следства дзеля ўтойвання гэтай справы. Той, хто пісаў нам, дадае, што ў выпадку патрэбы ён гатовы

падмацаваць сваім імем расказ».

Прозвішча аўтара пад замёткай не было пастаўлена. Аднак ёсць усе падставы меркаваць, што напісана яна была Уладзімірам Трувелерам.

Трувелер быў арыштаваны ў Магілёве, куды ён прыехаў у чарговы адпачынак да маці. Судзіў сувязнога Герцэна вайсковы суд за распаўсюджванне палітычных адозваў. Яго хацелі пасадзіць у мінскую крэпасць, аднак імператар загадаў саслаць Трувелера на пасяленне ў Сібір, устанавіць тайны нагляд за ім і штогод паведамляць кіраўніку марскога камандавання аб яго паводзінах і поглядах.

У ссыльцы Трувелер цяжка захварэў. Ён хадаўнічаў аб перавозе туды, дзе ёсць магчымасць лячыцца кумысам. Такім месцам быў Курган. Прыехаўшы ў гэты зауральскі гарадок, Трувелер адрозу ўключыўся ў грамадскае жыццё ссыльных паўстанцаў Польшчы, якіх падтрымліваў Герцэн.

Аднак хвароба абвастрылася. Трувелера перадалі на ўтрыманне маці. Яна пераехала з Магілёва ў Пецярбург, дзе ён і памёр у хуткім часе.

М. ЖЫГОЦКІ.

АНГЛИЙСКАЯ ЯХТА СПАСЕНА

Капітан танкера «Сабунчи» Беридзе, возвратившись в Одессу из далекого рейса, рассказал корреспонденту АПН:

— Средиземное море встретило нас десятибалльным штормом. Пришлось укрыться в бухте. Когда погода немного улучшилась, мы продолжали путь. Вскоре по выходе из бухты мы увидели небольшую яхту «Катарман» под английским флагом, терпевшую бедствие. Танкер немедленно изменил курс и пошел на выручку. Помощь подошла вовремя. Яхта, на которой находились двое путешественников, была доставлена в греческий порт Пирей. Английские туристы сердечно благодарили советских моряков за спасение.

HUMOUR

«Seems they stopped biting for today!»

Drawing by E. Gorokhov.

Drawing by V. Abroyan.

РЕДАКЦИОННАЯ КАЛЕПА

НАШ АДРАС:
Мінск, Ленінскі праспект, 77.
Дом друку.
Рэдакцыя газеты
«Голас Радзімы»
ТЭЛЕФОНЫ:
6-19-31, 6-97-92,
3-25-52, 6-18-88.

Трэцяя запалка

МАЛЕНЬКАЕ
АПАВЯДАННЕ

Мы ідзем грыбным пералескам да знаёмай палыны. Восенню Алёнушка пойдзе ў школу, а сёння здзейсніцца яе заповітная мара. Яна запаліць свой першы касцёр.

Сабраны рыжыя яловыя лапкі. Укладзена вострае ломкае сучча. У маіх руках карабок запалак.

— Хочаш, Алёнка, раскажу табе гісторыю аб трэцяй запалцы?

— Хачу.

— Было гэта ў той год, калі памёр Ленін. Я першы раз пайшоў у школу і тады ж прынялі мяне ў піянеры. Важатым у нас быў былы салдат, будзёнавец. Шмат чаму навучыў ён нас. Хадзілі мы ў паходы, плавалі, жылі ў палатках. На прывалах кожнае звяно атрымлівала тры запалкі. Імі трэба было запаліць касцёр.

...Добрая была навука. Гараць кастры, пякуць сябры-таварышы бульбу, разліваюць у медныя кубкі круты вар. А тваё звяно, калі ты не змог трыма запалкамі запаліць касцёр, жуе сухі хлеб, запівае яго вадой.

Выраслі мы, сталі рабочымі, трактарыстамі, настаўнікамі. А ў грозны год вайны апанулі шынялі, узялі зброю і пайшлі ў бой.

Прабіраўся аднойчы атрад байцоў глухімі лясамі. Імжылі асеннія дажджы, чаўкалі боты ў балоцістай жывыцы. Зрабілі салдаты прывал. Спахаліліся, а запалкі падмоклі. Толькі ў аднога ў сухім карабку—тры запалкі.

Хто возьмецца запаліць касцёр? Выйшаў адзін салдат, узяў карабок, прысеў ля сабранага галля. Усе затаілі дыханне...

Салдат спакойна чыркнуў запалкай, схаваў аганёк у далонях і нахіліўся. Касцёр запалаў. — Дзе ты навучыўся?—запыталі яго.

— Я быў піянерам,—адказаў ён.

Вось і ўвесь расказ, Алёнушка. А цяпер бяры тры запалкі, распальвай.

Алёнушка ўклала галлё ў хрусткі ўзгорчак. Узяла запалку за самы кончык і чыркнула па карабку. Запалка, не паспеўшы загарэцца, зламалася. Алёнка ўскінула разгублены погляд, просячы дапамогі.

Але я маўчаў. Беражліва ўзяла дачка другую запалку, мацней сціснула яе пальцамі. Уздыгнула і зноў чыркнула па карабку.

Задрыжаў амаль бясколерны агеньчык у яе далонях. Паднесла бледненькі язычок пальцамі да сухога галля. Пальцамі ўхапілася за яго, пабегла з сучка на сучок і... запалаў касцёр! Мы доўга сядзелі ля яго і маўчалі.

— Тата, — запытала нарэшце дачка,—ці ваююць зараз дзе-небудзь салдаты з фашыстамі і панамі?

— Так, дачушка.

— У дождж і ў вецер?

— Так.

— Ведаеш што... Пашлём трэцюю запалку гэтым салдатам.

— Добра, Алёнка...

Юрый БАГУШЭВІЧ.

